

TIIVISTELMÄ COPENHAGEN ECONOMICSIN VASTAUKSESTA COMPASS LEXECONIN RAPORTTIIN

COPENHAGEN ECONOMICS
20. KESÄKUUTA 2022

Sanoma pyysi Compass Lexeconia arvioimaan Copenhagen Economicsin selvitystä Sanoman valtiotukikantelusta

Sanoma Media Finland Oy (Sanoma) jätti huhtikuussa 2021 Euroopan komissiolle valtioneuvoston valtiotukikantelun, jossa väitetään, että Ylen rahoitusmalli tarjoaa sille valikoivaa taloudellista etua ja vääristää kilpailua. Sanoma esittää kantelussaan, että Ylen toiminta vääristää kilpailua (i) syrjäyttämällä kaupallisia tilausvideopalveluita sekä mainosrahoitteisia palveluita, (ii) vääristämällä esitysoikeuksien markkinoita ja (iii) samankaltaistamalla (*commoditise*) oppimissisältöjä. Copenhagen Economics arvioi Sanoman kantelua taloustieteellisestä näkökulmasta. Euroopan komissiolle lokakuussa 2021 toimitetussa raportissamme tulimme siihen johtopäätökseen, että Sanoman väitteet perustuivat virheellisiin oletuksiin ja että Sanoma yliarvioi kantelussaan merkittävästi Ylen kantelun kohteena olevien palveluiden mahdolliset haitalliset vaikutukset kaupallisille palveluntarjoajille.

Tätä taustaa vasten Sanoma pyysi konsulttiyritys Compass Lexeconia arvioimaan Copenhagen Economicsin selvityksen, ja arvioimaan Yle Areenan markkinavaikutuksia. Compass Lexeconin mukaan Copenhagen Economicsin video-on-demand (VOD) -markkinaa koskevat johtopäätökset eivät ole perusteltuja ja Yle Areena aiheuttaa huomattavia tulonmenetyksiä kaupallisille toimijoille.

Compass Lexeconin arvio on valikoiva eikä kommentoi Sanoman kantelun kannalta keskeisiä väitteitä

Compass Lexeconin arvio keskittyy vain osaan Copenhagen Economicsin esittämästä näytöstä. Raporttimme keskeisin johtopäätös on se, että Sanoman esittämät väitteet Ylen kantelun kohteena olevan toiminnan vaikutuksista kaupalliseen mediaan ovat perusteettomia ja liioittelevat Ylen toiminnan mahdollisia markkinavaikutuksia merkittävästi. Compass Lexecon ei ota kantaa Sanoman oletuksiin eikä kommentoi tiettyjä kantelun (ja Copenhagen Economicsin arvion) kannalta keskeisiä, esimerkiksi sisältöhankintoja tai oppimateriaaleja koskevia, väitteitä.

Compass Lexeconin markkinavaikutusten arvio on lähtökohdiltaan perusteeton

Yle Areenan osalta Sanoman kantelu kohdistuu erityisesti mahdollisuuden katsoa videosisältöjä myöhemmin kuin seitsemän päivän sisällä niiden ensilähetyksestä televisiossa (ns. ”outside catch-up”). Compass Lexecon sen sijaan ottaa lähtökohdakseen sen, että suurin osa Yle Areenan sisällöstä

on luonteeltaan kilpailua vääristävää ja Yle-lain määrittämän tehtävän ulkopuolella. Väitteensä Compass Lexecon perustaa sille, että tietyt Ylen sisällöt ovat luonteeltaan ”kaupallisia” ja täten kilpailua vääristäviä. Näillä perusteilla Compass Lexecon katsoo perustelluksi tarkastella Yle Areenan aiheuttamia markkinavaikutuksia.

Compass Lexeconin väitteet Ylen sisältöjen kaupallisuudesta tai kilpailua vääristävästä luonteesta eivät ole perusteltuja taloustieteellisestä näkökulmasta, vaan Compass Lexecon kategorisesti määrittelee ohjelmat luonteeltaan kaupallisiksi näiden ”genreluokituksen” perusteella. Compass Lexeconin (ja Sanoman) käyttämä genreluokitus on lähtökohtaisesti karkea eikä kerro sisällön kaupallisesta arvosta tai siitä, miten kyseinen sisältö vääristäisi kilpailua tai olisi Ylen lainmäärittämän tehtävän ulkopuolella. Kuten Compass Lexecon itsekin toteaa, erilaisten ohjelmien tuoma yhteiskunnallinen arvo ei rajoitu ainoastaan ”ei-kaupallisiin” ohjelmasisältöihin.

Huomionarvoista on myös se, että Compass Lexeconin mukaan Ylen lineaarisilla televisiokanavilla lähettämä ja niiltä katsottu sisältö vastaa Ylen julkisen palvelun tehtävää ja on täten lainmukaista. On epäselvää, miksi Compass Lexeconin mukaan sama sisältö huomattavasti vähemmässä määrin Yle Areenasta katsottuna vääristää kilpailua kohtuuttomasti eikä täytä Ylen julkisen palvelun tehtävän kriteerejä.

Compass Lexecon ei kyseenalaista Copenhagen Economicsin raportissa esitettyä näyttöä Suomen VOD-markkinoiden kehityksestä

Osana Sanoman esittämien väitteiden arviointia olemme esittäneet todisteita Suomen VOD-markkinan kehityksestä. Esitetyt todisteet osaltaan tukevat näkemystämme siitä, että Suomen VOD-markkinat ovat verrattain kehittyneet, kilpailulliset sekä kaupallisesti houkuttelevat. Lisäksi myös kotimaisten tilausvideopalveluiden (kuten Sanoman Ruutu+) osuus tilauksista on eurooppalaisittain korkealla tasolla. Mikään edellä mainituista tai muista raportissa esitetyistä todisteista ei tue Sanoman esittämää väitettä Yle Areenan aiheuttamasta markkinahäiriöstä. Compass Lexecon kuitenkin raportissaan ohittaa nämä huomiot Suomen mediamarkkinasta ja sen sijaan kuvaa Sanoman sekä MTV:n videopalveluiden olevan tappiollisia ja lisäksi väittää tämän johtuvan nimenomaisesti Yle Areenan kantelun kohteena olevista ominaisuuksista. Compass Lexecon ei kuitenkaan esitä todisteita siitä, että joidenkin kotimaisten tilausvideopalveluiden väitetty tappiollisuus johtuisi nimenomaan Yle Areenasta.

Compass Lexecon markkinavaikutuslaskelma perustuu kyseenalaisiin oletuksiin

Compass Lexecon esittää laskelman Yle Areenan kotimaiselle kaupalliselle medialle aiheuttamasta taloudellisesta vahingosta käyttäen Ylen aiemmin tilaamaa kyselytutkimusta, jolla selvitettiin nimenomaan Sanoman alun perin esittämien väitteiden todenmukaisuutta. Compass Lexecon kuitenkin perustaa laskelmansa skenaarioon, jossa Yle Areenaa ei olisi lainkaan olemassa. Tämän vuoksi Compass Lexeconin esittämä laskelma on lähtökohdiltaan perusteeton. Tämän perustavanlaatuisen ongelman lisäksi Compass Lexeconin laskelma sisältää useita perustelemattomia oletuksia, jotka heikentävät sen esittämän laskelman uskottavuutta.